

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2017/18. ORSZÁGOS DÖNTŐ 12. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg azokat a meghatározásokat, amelyeknek a megfejtése lehet egy **TA-** kezdetű szó!

(A) keresgél (B) hajó része (C) pengetős hangszer
(D) kételkedik (E) értékkel, becsül
- Egy híres regény négy szereplőjét soroltuk fel. Ki az író, és mi a mű címe?
Napoleon, Órnagy, Pilkington, Benjámín

(A) Stendhal: Vörös és fekete (B) Swift: Gulliver utazásai
(C) Tolsztoj: Háború és béke (D) Orwell: Állatfarm
(E) Victor Hugo: A párizsi Notre-Dame
- Mely meghatározások felelnek meg az öt idegen szó valamelyikének?
obligát obsitos ódium okkult oligarcha

(A) tiltott (B) tudatmódosító szer (C) újonc katona
(D) kötelező (E) hatalmaskodó úr, kiskirály
- Arany-balladák szereplőit adtuk meg anagrammával. Melyikük hal meg a történet során?

(A) GUBA KNÉDLI (B) ITALOS SZED (C) BUKÓ FATER
(D) NI ÖREG PAD (E) NAGY NÁSZ SOSE
- Milyen **jelentéskörbe** tartozó elő- vagy utótagot tehetünk a **tűz** szóhoz úgy, hogy értelmes, létező összetett szó jöjjön létre?

(A) állat (B) szín (C) népnév (D) növény (E) foglalkozás
- Mely idegen szavakban jelenti az **in-/im-** előtag azt, hogy **be-**?

(A) invázió (B) inaktív (C) injekció
(D) indiszkrét (E) impresszió
- Mai és régies foglalkozásneveket állítottunk párba. Melyekre igaz az, hogy a régies elnevezés a mainak kissé negatív, pejoratív jelentésű párja?

(A) ügynök – finánc (B) ügyvéd – prókátor (C) hordár – tróger
(D) kereskedő – kufár (E) újságíró – firkász
- Mi igaz a helyesen írt kifejezések kezdőbetűiből összeolvasható szóra?
csekkönyv, sujtás, örjöng, elöl, rivall, javítóvizsga, tősgyökeres, ehhez

(A) ige és főnév is lehet (B) jelentése: süldő malac (C) jelentése: bokor
(D) jelentése: disznószór (E) jelentése: a tetű petéje

- Egy jelentős költeményünkből idézünk egy sort. Ha felismertétek, jelöljétek meg a további pontos idézeteket, amelyek szerepelnek még ebben a versben!
„Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?”

(A) *bús akaratlan* (B) *ősmagyar dal* (C) *mégis új*
(D) *új kinok* (E) *sírva, kínban*
- Jelöljétek meg az előző feladat versével kapcsolatos igaz állításokat!

(A) *A vers költője a Nyugat egyik szerkesztője volt.*
(B) *A költemény az 1906-ban megjelent kötet indító verse.*
(C) *A versben összesen négy földrajzi név található.*
(D) *A költőre jellemző az önmitologizálás.*
(E) *A versben szerepel az egyik Árpád-házi királyunk neve.*
- Mi igaz a 9. feladat *„Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?”* sorára, szavaira?

(A) *E sor összesen négy mondatrészből áll.*
(B) *A mondat tartalmaz tárgyat és határozót.*
(C) *Van benne példa névelőre, névutóra és kötőszóra is.*
(D) *E sor egy eldöntendő, emelkedő hangjelzésű mondat.*
(E) *Ritka estekben a „szabad” szó igei toldalékot is kaphat.*
- Egy ismert népdalunk első versszakát idézzük titkosírással. A megfejtése után jelöljétek meg a dal folytatásában szereplő szavakat!
34 44 46 34 38 34 43, 34 44 46 34 38 34 43,
39 49 57 57 61 61 58 55 26 46 34 38 34 43.
39 49 57 57 61 61 58 53 49 55 27 28 50 44
43 51 53 51 48 34 37 34 58 64 34 57 34 43.

(A) 44 49 64 26 46 (B) 28 61 64 26 44 (C) 57 35 44
(D) 58 34 (E) 39 50
- Mely szavak, szóalakok illeszthetők be a pontok helyén az alábbi szövegbe?
Miután átgondoltuk a kérdést, nevezőre jutottunk: egyesületünk az új szabadidős folytatja tevékenységét. A költözés alatt a foglalkozások szünetelnek. A jobb körülmények jobb eredményeket is hoznak.

(A) *mindnyájan* (B) *azonos* (C) *komplexusban*
(D) *tartalma* (E) *alkalmasint*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Olvasni jó!** Hogyan győznétek meg a kortársaitokat arról, hogy szépirodalmat jó és érdemes olvasni? Írjatok egy érvelő szöveget, amelyben felsorakoztattok minél több és meggyőzőbb érvet az olvasás mellett!